

NAJVEČJE PARNE TURBINE

Kadar koli je bilo treba pred vojno popravljati parne turbine v naših termoelektrarnah in velikih industrijskih podjetjih, smo se morali vselej obratovati na posamezne velike tovarne v inozemstvu; čakati smo morali, da so prišli strokovnjaki iz tujine in naposled drago plačati v tujih devizah popravilo in nadomestne dele. Po zaslugi novega podjetja »Edvard Kardelj« v Karlovcu danes nimamo več teh težav. Če je treba parno turbino popraviti, izvrši to delo turbotomontajna skupina iz tovarne »Edvard Kardelj« in v najkrajšem času turbina spet obratuje, kakor da bi bila nova. Čedalje več imamo strokovnjakov za ta dela, novi pa se usposabljujejo. Enako pomembni je uspeh kolektiva tovarne v Karlovcu glede izdelave nadomestnih delov. Tudi za največje turbine izdelujejo v tej tovarni po-

obnavljamo z domačimi nadomestnimi deli

trebne nadomestne dele, predvsem najbolj občutljive dele vsake turbine — lopatice.

Doslej so turbotomontajne skupine iz tovarne »Edvard Kardelj« usposobile že lepo število parnih turbin, razen tega pa montirale 14 novih turbin, med drugim turbine v novih termoelektrarnah v Raši, v tovarni celuloze v Prijedoru, v tovarni »Jugovinila« v Splitu itd. Pred kratkim so v tovarni izdelali 5000 novih lopatic za obnovu 12.500 kilovatnega turboagregata trboveljske termoelektrarne. Izrabljene lopatice bodo zamenjali in parna turbina bo spet delala, kakor da bi bila nova. Kmalu bo dobila nove turbinske lopatice tudi termoelektrarna v Rajhenburgu. Vse te lopatice so izdelane z veliko preciznostjo iz specialnega jekla. Preizkušajo jih po najodobnejših metodah (z rentgeniziranjem in feroluxiranjem) v laboratoriju tovarne avtomobilov v Mariboru. Vsi poizkusi so pokazali odlično kakovost teh lopatic, tako glede kvalitete jekla iz jesenjske železarnice, kakor tudi glede preciznosti izdelave. Tako nam kolektiv tovarne »Edvard Kardelj« z izdelavo nadomestnih de-

lov, zlasti lopatic, in s strokovnim obnavljanjem turbin prihrani velike zneske v devizah. Hkrati pa je to montažno delo najboljše priprava za bodočo glavno nalogo kolektiva: gradnjo domačih stabilnih in ladijskih parnih turbin.

Tudi v Kreki v Bosni so nedavno obnovili parno turbino tamošnje termoelektrarne. Zmenjali so lopatice rotorja in statorja Parsonovega dela turbine. Pri tej turbini so lopatice iz specialne med. Za izdelavo nadomestnih lopatic so izdelali potrebni polizdelek v tovarni »Impol« v Slov. Bistrici kjer so orodjarji Zafošnik, Mlinar in Lušin napravili potrebno orodje za izdelavo surovih lopatic. Orodje za dokončno fino obdelavo medenastih lopatic pa so pripravili orodjarji iz zagrebške tovarne Me-Ba (Metal-bakeli). S tem orodjem so nato strokovni delavci v tovarni »Edvard Kardelj« izdelali lopatice. Po izvršeni montaži je sedaj parna turbina v Kreki docela usposobljena in kreška elektrarna daje sedaj dovolj električne energije bazenu Banovič-Kreka-Tuzla. V tovarni »Edvard Kardelj« so nadalje izdelali 30.000 lopatic za dve parni turbine elektrarne v Mostaru. V vsako izmed obeh turbin so vgradili po 10.000 novih lopatic, 10.000 pa so jih izdelali za rezervo. Prav tako so usposobili turbino v zagrebški tovarni papirja, ki sedaj obratuje z vso zmogljivostjo.

Tako se je kolektiv naše mlade tovarne »Edvard Kardelj« v Karlovcu v kratkem času usposobil za obnovu in vzdrževanje vseh parnih turbin v naši državi, kakor tudi za montažo novih parnih turbin. Zato ne bo tudi nobenih težav, ko se bo v kratkem lotil svoje glavne naloge domače proizvodnje velikih parnih turbin.

Hiše za begunce iz Egejske Makedonije

V južnem predmestju Skoplja so začeli zidati stanovanjske hiše za begunce iz Egejske Makedonije. V ta namen bodo uporabili kredite, ki jih je določila vlada LR Makedonije. Za 240 hiš bodo porabili okoli 229 milijonov dinarjev. V kratkem bodo začeli zidati hiše tudi v Titovem Velezu in Stipu, pozneje pa tudi v drugih krajih republike, kjer živijo begunci iz Egejske Makedonije.

Novo zločinstvo madžarskih obmejnih organov

Madžarski obmejni organi, ki so nedavno zavrtno ubili našega granicarja Slavoljuba Milkovića, so 5. t. m. proti večeri iskali novo žrtev. Šest madžarskih obmejnih stražnikov je prešlo madžarske žične ovire ter se previdno priplazilo čez mejo, ko je bil naš granicar Ibro Selimović v svoji opazovalnici. Dobro zavarovani so madžarski obmejni stražniki začeli nanj streljati in z drugim strelom so ga že ranili v desno nogo. Ko se je bližala napadenemu granicarju Selimoviću pomoč iz karavle, so se zavratni napadalcii naglo umaknili. Naša straža ni streljala za njimi. Zaradi novega zločinskega poskusa bo zunanje ministrstvo FLRJ poslalo svoj protest.

Potovanje Vladimira Dedijera v Anglijo

Beograd, 8. jul. Na povabilo izvršnega odbora laburistične stranke bo te dni odpotoval v Anglijo Vladimir Dedijer, sekretar komisije CK KPJ za mednarodna vprašanja. V Londonu in Birminghamu bo imel dve javni predavanja z diskusijami. Temi predavanja sta: »Socializem in mir« in »Pomen Jugoslavije v današnjem svetu«.

VELIKA PODZEMELJSKA STROJNICA HIDROCENTRALE V JABLANICI bo izkopana še ta mesec

Poleg dolinske pregrade na Neretvi, ki jo že betonirajo, je največji objekt jablaniške hidrocentrale velikanska podzemeljska strojnica, ki so jo začeli graditi pred dvema letoma. Kakor vse kaže, bodo najtežja gradbena dela v tej strojnici končana ob koncu junija, ko bodo odstranili poslednjih 6000 kubikov kamena iz srtca drugega dela dvorane. Betonske stene z oboki so že v celoti zgrajene. Doslej so iz dvorane izkopali okrog 25.000 kubikov kamena. V tej podzemeljski dvorani, ki je dolga 113 m, široka 23 m in visoka 24 m, bo prostora za vseh 6 turbin bodoče največje hidrocentrale v naši državi. Sedaj morajo zbetonirati še odvodne rove in jih povezati s podzemeljsko dvorano.

Vzporedno z začetkom gradnje 70 m visoke dolinske pregrade za našo največjo hidrocentralo pri Jablanici na Neretvi, nadaljujejo tudi gradnjo drugih objektov za to hidrocentralo. Dovodni tlačni rov za prvo skupino treh turbin je v glavnem že dovršen, prav tako rov za tlačno cev z vodostanom. Tudi podzemeljska strojnica bo v prvem delu, kjer bodo stali prvi trije agregati, kmalu dovršena. Sedaj so začeli graditi drugi tlačni rov, ki bo dovojal iz umetnega jezera vodo za drugo skupino treh turbin. Zgradili bodo tudi drugi vodostan in drugi rov za tlačno cev. Dovodni rov št. 2 bo dolg nad 2100 m. Po izpolnjenem projektu bodo oba dovodna rova na več mestih povezali s podzemeljskim kanalom, tako da bo elektrarna lahko obratovala z vsemi turbinami tudi, če bi prišlo do okvare v enem izmed obeh dovodnih rovo.

Zadnje športne vesti

TOUR DE FRANCE
Spet zmaga neznanega kolesar
V V. etapi mednarodne kolesarske dirke okoli Francije (Pariz—Caen — 215 km) je zmagal Belgijec (F) pred Brussonom (F), Magnijem (D), Kobletom (Sv), Ockersom, vsi v istem času 6:26:35.
VI. etapa je vodila do Rennesa. Zmaga je Muller (F) 5:21.8. V istem času so prispeli na cilj še Bobet (F), Van Oest (Luks.), Carroz (N), Leveque (Fr).
V skupnem plasmaju je prevzel vodstvo francoski pokrajinski kolesar Leveque pred Bobetom.
VII. etapa bo vodila od Rennesa do Angersa (65 km). Dirkači bodo vozili na kronometer.

Hugo Koblet

Podjetje „Elektrosond“ prihrani milijone v tujih valutah

O uspehih podjetja, ki pomagajo graditi naše hidrocentrale, smo že mnogo pisali; le malo pa je naša javnost obveščena o uspehih podjetja »Elektrosonda«, ki je v nekaj letih obvladalo sodoben način utrjevanja vodnih zgradb z injekcijami betonskega mleka. Ta specialna dela so še nedavno za drag denar v tujih devizah opravljala inozemska podjetja z lastnimi stroji in ekipami, sedaj pa so vsa ta dela zaupana našemu zagrebnemu podjetju, ki nam s tem prihrani milijone v tujih devizah.

Pri dolinskih pregradah in umetnih jezerih za hidrocentrale se solidnost izvršenega dela pokaže ne le v trdnosti, marveč tudi v nepropustnosti pregrade in jezera. Na to je treba misliti že pri določanju terena za akumulacijske bazene. Nepropustna mora biti pregrada, nepropustno pa mora biti

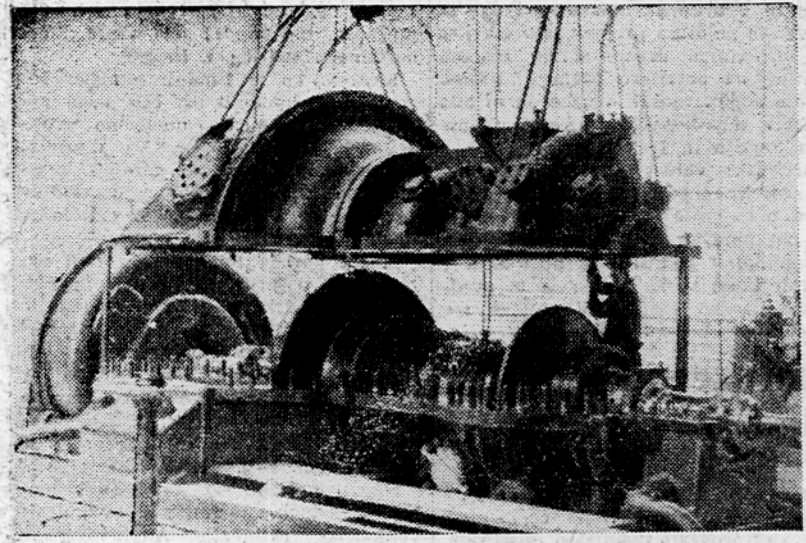
tudi dno umetnega jezera, da voda ne uhaja po skrivnih poteh. Če teren sam po svoji naravi ne nudi takega jamstva, ga je treba utrditi in povežati tako, da vode ne bo propuščal. To je velikega pomena za bodoče dele vsake hidrocentrale. Vzemimo samo primer centrale Vinodol nad Crikvenico. Vsak liter vode, ki bo v sekundi padel na turbine te centrale, bo sprožil velikega padca dal 7 konjskih moči. Prav toliko znaša tudi izguba pri vsakem litru, ki bi ga prepuščal teren.

Velikopotezna gradnja hidrocentral v naši državi je nujno terjala, da se čimprej osamosvojimo tudi na področju utrjevanja vodnih zgradb z injekcijami betonskega mleka, da usposobimo lastne strokovnjake v ta svojska dela in da dobimo tudi potrebne specialne stroje. To odgovorno nalogo je prevzelo podjetje »Elektrosonda« v Zagrebu, ki sedaj opravlja vsa dela v zvezi z raziskovanjem in konsolidacijo terena, kjer gradimo pregrade in akumulacijske bazene za naše hidrocentrale.

Sprva je imelo podjetje samo enega inženirja, in nekaj strokovnih delavcev, ki so že prej opravljali podobna dela v inozemstvu, v razmeroma kratkem času pa je usposobilo vrsto domačih strokovnjakov in dobilo tudi nove stroje. Vrsto teh strojev za globinska vrtnanja, za vbrizgavanje cementnega mleka in specialnih erpakov so izdelali v delavnicah industrijske sole Tovarne avtomobilov v Mariboru. Tako so izdelali stroje domače konstrukcije in izdelave pod imenom »Triglav«, »Jablanica« in »Drina«, ki so se prav dobro obnesli. Danes ima podjetje »Elektrosonda« že okrog 100 takih strojev, ki jih sestavlja tudi v lastni delavnici v Zagrebu ob pomoči mariborske tovar-

ne ter drugih podjetij v Velenju, Stora, Guštanju, Kranju in na Reki. Za raziskovalna dela in vbrizgavanje betonskega mleka so seveda potrebna obsežna vrtnanja na terenu. Leta 1948 so ekipe podjetja »Elektrosonda« zvrtele 11.000 m takih vrtnj, predlanskim 14.000 m, lani pa 27.000 m. Se večji pa je obseg del v letošnjem letu, saj delajo ekipe podjetja »Elektrosonda« na gradbiščih hidrocentral v Zvorniku, Vlasnici, Vinodolu, Medvodah, Vuzevici, Jablanici, Jajcu, Mavrovem in pri Slapu Zete. Strokovnjaki podjetja najprej s specialnimi aparati preizkusijo geološke sloje terena ter z vrtnanjem in dviganjem izvrtanega materiala (jeder) ugotovijo točen geološki sestav slojev v globini. Tako najprej ugotovijo, kje so sloji, ki prepuščajo vodo. Naprave za vbrizgavanje betonskega mleka so urejene tako, da lahko v poljubni globini vbrizgajo betonske mešanice in betonsko mleko, ki nato pod pritiskom prodre in izpolni teren okrog vrtnice. Tako nastanejo neprepustni pasovi, ki preprečujejo prodiranje in odtokanje vode.

Na enak način utrjujejo tudi temelje pregrad in stene, na katere se naslanjajo pregrade. Podobna dela izvršujejo tudi pri že zgrajenih betonskih pregradah. Tako so naknadno utrdili tudi pregrado hidrocentrale na Mariborskem otoku. Z injekcijami so napravili neprepustno tudi zemeljsko pregrado na Vlasnici, kjer so kontrolirali prepustnost terena tudi 30 m pod vrhom pregrade. Na podoben način bodo utrdili tudi zemeljske pregrade ob Lokvarju, ki bo za Vinodolsko hidrocentralo. Na dnu te velike zemeljske pregrade bo betonska galerija, ki bo omogočila stalno kontrolo prepustnosti in naknadno utrjevanje terena. MB

Velika parna turbina termoelektrarne v Trbovljah med obnovitvenimi deli

Danes pogajanja o ustavitvi sovražnosti

Nobenega uradnega sporočila o uspehih predhodnega sestanka — Sodba časopisa Sunday Dispatch — Manjše praske na bojiščih

Tokio, 9. julija (AFP) Stab VIII. ameriške armade sporoča, da se bodo pogajanja za ustavitve sovražnosti na Koreji začela 10. julija. To sporočilo je potrdilo tudi združeno poveljstvo v Tokiju. Pogajanja za prenehanje sovražnosti bodo v Kesongu na istem mestu, kjer so bila v nedeljo predhodna pogajanja med zastopniki združenega poveljstva kitajskih in severnokorejskih sil, v pogajanjih 10. julija hosta na kitajski in severnokorejski strani sodelovala dva kitajska in dva severnokorejska generala. Severnokorejske hoste zastopala generala Nam Lu in Mi San Co, Kitajce pa generala Tung Kua in Hsieh Fang. Delegacijo Združenih narodov pri pogajanjih o ustavitvi ognja bo vodil viceadmiral Charles Turner Joy, poveljnik ameriške mornarice na Daljnem vzhodu.

Uradni zastopnik Združenih narodov je danes dejal, da po njegovem mnenju na Koreji ne bo prvo vraščanje dnevnega reda ustavitve ognja na Koreji, temveč bo potrebno prej razčistiti še druga vprašanja. Po mnenju brigadnega generala Franka Allana bo delegacija Združenih narodov imela 10 članov.

»United Press« poroča, da so se delegati Združenih narodov ter severnokorejskih in kitajskih sil v nedeljo sestali v Kesongu zaradi predhodnih razgovorov o prekinitvi sovražnosti. O uspehih prvega pogajanja še ni bilo objavljeno uradno poročilo. Pred začetkom pogajanj o prenehanju sovražnosti na Koreji je radio Peking objavil komentar, v katerem je rečeno, da zahteva javno mnenje v LR Kitajski nadaljevanje odpora proti ameriškem imperializmu ter nadaljnjo pomoč Koreji. V komentarjih o pogajanjih v Kesongu poudarjajo nekateri

Grška vlada preti s civilno mobilizacijo stavkajočih

Atene, 9. julija (Reuter) Grška vlada je sporočila, da bo izvedla civilno mobilizacijo, če se 65.000 državnih namencev, ki so začeli stavkati v sobotno, ne vrne na delo. V stavko bodo stopile tudi čistilke državnih uradov. Grška vlada je odklonila zahtevo stavkajočih, ki terjajo zvišanje plač za 50 odstotkov.

Požari v ZDA

New York, 9. julija (Reuter) Včeraj je prišlo v skladiščih propan plina v New Jersey do eksplozije, ki je opustošila vso okolico skladišča na površini 13 kv. kilometrov. Druga nesreča se je zgodila v Los Alamosu, kjer je požar uničil 45 ha gozdov v neposredni bližini ene največjih atomskih naprav v ZDA. V obeh primerih vzroki nesreče še niso znani.

Zadaje vesti

Tokio, 9. julija. Na današnji tiskovni konferenci je general Ridgway izjavil, da ne more nicesar povedati glede izida pogajanj o prekinitvi sovražnosti na Koreji, preden se ne bodo Združeni narodi prepričali, da so ta pogajanja na dobri poti. Dobo pogajanj je general Ridgway imenoval kritično. Po njegovem mnenju ne smemo pričakovati, da bi prišlo do prekinitve sovražnosti, takoj po prvem sestanku med predstavniki združenega poveljstva in poveljstva Severnokorejcev in Kitajcev.

General Ridgway je imel pred tiskovno konferenco sestanek z delegacijo, ki jo je odredil, da bi vodila v imenu združenega poveljstva pogajanja v Kesongu.

Ko britansko časopisje komentira predhodne razgovore v Kesongu, piše, da je najbrž se prezgodaj, če bi gledali optimistično na skorajšnje prekinitve sovražnosti na Koreji. »Daily Telegraph« piše, da v Washingtonu menijo, da utegnejo boji na Koreji trajati še tri tedne, celo če bi bila pogajanja uspešna. List pripominja, da obstoje še vedno določeni dvomi glede pravih nagibov, po katerih se ravna Kitajska pri teh pogajanjih, kakor tudi glede morebitnih kitajskih namer, da bi se pogajanja v Kesongu izkoristila za pripravljanje nove ofenzive proti četam Združenih narodov. Podobno stališče navaja tudi »Times«, ki opozarja na večino političnega manevriranja Kitajcev v zadnjih dneh in pri tem poudarja kitajski poskus, da bi pred svojim javnim mnenjem prikazali kot da so Združeni narodi, ne pa ZSSR, prispili za mir. »Times« piše, da je dobro, da temu niso posvetili večje pozornosti, vendar smatra, da je treba biti v prihodnje bolj oprezen.

STO TISOČ POLICISTOV V VZHODNI NEMČIJI

Bonn, 9. junija (AFP) Vzhodnonemške oblasti pripravljajo povečanje policijskih sil od 51.000 na 100.000 mož, hkrati pa izvajajo temeljito reorganizacijo in oborožitev vzhodnonemške policije po sovjetskem vzgledu. Nove policijske enote so že dobile večje količine sovjetske opreme. Nemško orožje uporabljajo sedaj samo za vaje. Prve pošiljke sovjetskega težkega orožja so prispale lani v jeseni. Sedaj pa ustvarjajo vedno večje število skladišč za orožje, ki še nadalje prihaja.

Prenehanje vojnega stanja z Nemčijo

London, 9. jul. Popoldne je uradni list »London Gazette« objavil sporočilo britanske vlade, da je danes ob 16. prenehalo vojno stanje med Veliko Britanijo in Nemško zvezno republiko.

Pred tem so britanski dominioni Avstralija, Nova Zelandija in Južna Afrika prav tako objavili, da prekinejo vojno stanje z Nemčijo, Indija in Pakistan sta storiila to že prej.

Poprej je zunanji minister Morrison obvestil Spodnjo zbornico o tem koraku in dejal je, da ima britanska vlada s prenehanjem vojnega stanja namen spraviti pravni položaj v sklad z dejanskimi odnosi med Veliko Britanijo in Nemčijo. Prenehanje vojnega stanja ne bo spreminilo položaja okupacijskih čet v Nemčiji in tudi ne prejudiciralo v nobenem oziru sklenitvi mirovne pogodbe z Nemčijo. V imenu opozicije je Churchill odobril stališče vlade.

Iz Bonna poročajo, da je francoski visoki komisar François Poncet posetil kancelarja Adenauerja in ga obvestil, da danes preneha vojno stanje med Francijo in Nemško zvezno republiko. Hkrati je okoli 30 zavezniških držav obvestilo nemško vlado o prenehanju vojnega stanja.

Perzijsko sporočilo Trygve Lieju

New York, 9. julija. Perzijska vlada je obvestila generalnega sekretarja OZN Trygve Lieja, da odklanja odločitev mednarodnega sodišča v Haagu v sporu z angloiransko petrolejsko družbo. Perzijska vlada pravi, da angleška vlada ni imela pravice obrniti se na mednarodno sodišče, ker ni sklenila s perzijsko vlado nobene pogodbe glede izkoriščanja petrolejskih vrelcev. Koncesija za izkoriščanje petrolejskih vrelcev je bila dana zasebni trgovski družbi in spadajo spori z njo predredno perzijsko sodišče. Perzijska vlada pravi dalje, da predlog za ustanovitev kontrolne komisije za izkoriščanje petrolejskih vrelcev pomeni vmešavanje v notranje zadeve Perzije in kršitev listine Združenih narodov. Perzijska vlada dalje napoveduje, da se bo zaradi koncentracije angleških čet na perzijskih mejah morala pritožiti na Varnostni svet OZN.

Washington, 9. julija. Predsednik Truman je v brzovojni perzijskem ministrskemu predsedniku dr. Mosadeku predložil Avera Harrimana kot posredovalca v anglo-perzijskem petrolejskem sporu.

Zastopnik perzijske vlade je izjavil, da bo vlada o predlogu še sklepala.

Zarota v Abesiniji

Adis Abeba, 9. julija (Reuter) Abesinska policija je včeraj odkrila zaroto proti sedanjim vladim. Arretirala je osem zarotnikov, med njimi tudi nekoga ministra.

USPELA OBLETNICA PREŠERNOVE BRIGADE

V prijetnem gabrovem gozdičku na Ladorah pri Kranju so se včeraj zbrali številni borci Prešernove brigade, ki je bila ustanovljena 13. julija 1943. Priznava se je večina borcev zbrala že v soboto zvečer ob tabornem ognju, kjer je med drugim podpolkovnik Ferligoj, nekdanji komisar Davorin obujal spomine na junško pot Prešernove brigade. Na proslavi v nedeljo jutraj pa je v imenu glavnega odbora Zveze borcev pozdravil Prešernove minister za delo Tone Fejfar, ki se je v kratkem nagovoru spomnil slavni dni upora in borb slovenskega naroda za svobodo. Zgodovino brigade pa je uredil njen komandant tov. Svarun, katerega so nekdanji borci prisrčno pozdravili.

Slovesnost se je razvila v prijeten praznik. Ljudje so prhiteli od blizu in daleč ter z borci vzbujali spomine na junško dni. Sodelovali sta tudi godba sindikalno-kulturno umetniškega društva »France Prešern« iz Kranja in Ivana Cankarja iz Trilča ter pevski zbor »France Prešern«. Privedev je lepo uspela in bo vsem udeležencem ostala v spominu. F.

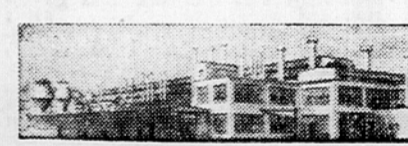
20 mož ob reki Potomac

Zadnje čase zasledimo v ameriškem časopisju vedno bolj pogosta poročila, ki kažejo, kako vplivajo velikanski stroški za mobilizacijo na gospodarstvo ZDA in obtem vnašajo precejšen nered v običajni potek ameriškega življenja. Vzemimo za primer junjsko številko časopisa »U. S. News and World Report«, kjer med podatki iz ameriškega poslovnega življenja piše: »Potrosniki oklevajo z nakupovanjem... V prodaji na drobno gre slabo... Stanje zalog je dokaj nenavadno... V trgovinah je več avtomobilov, gradbenega materiala in opreme kot pa lani ob istem času... V aprilu je padla gradnja hiš... Industrijska proizvodnja tudi drsi navzdol... Ti kratki stavki slabemu poznavalcu razmer ne povedo veliko, toda če k temu dodamo še nekaj statističnih podatkov kot n. pr., da so od junija 1950 do januarja 1951 cene poskočile povprečno za 14% in da so sedaj tekstilni proizvodi za 30%, usnjeni predmeti za 29%, izdelki iz gume za 24%, železo in jeklo za 10% in kemični proizvodi za 18% dražji kot pred nekaj meseci, postane tudi nestrokovnjakom jasno, da gre za inflacijo, ki resno ogroža ameriško gospodarstvo. Tega v ZDA ne tajijo, saj je uradno poročilo javilo, da je samo v zadnjih 18 mesecih inflacija stala ameriško ljudstvo 21 milijard dolarjev ali povprečno 140 dolarjev na vsakega prebivalca.

Medtem ko so cene blaga napravile precejšen skok navzgor, se zslužek vsaj pri delavcih in nameščencih — ni skoraj nič zvišal. Zato so razumljive številne kritike na račun ameriške vlade, proti kateri letijo pikre pripombe v zvezi z upadanjem življenjske ravni »popovernega« Američana.

Zakon o gospodarski mobilizaciji v ZDA je torej že pokazal svoje posledice. Težko si je predstavljati, kaj ta zakon pomeni za Ameriko, toda nekateri podatki o poti, ki jo je ubrala washingtonska vlada, nam pomagajo prebrati v ozadje sprememb, ki se trenutno dogajajo v tej bogati kapitalistični državi. Nekateri opazovali so poskusili označiti sedanje razmere v ameriškem gospodarstvu kot nekako težnjo države, da si pridobi nadzorstvo nad glavnimi industrijskimi panogami po zgledu državne kapitalizacije, ki se je uveljavljala v nekaterih drugih državah. Vendar ima ta ameriški »državni kapitalizem« nekaj posebnega: najvplivnejši ameriški kapitalisti, direktorji velikih družb in upravniki monopolov so bili poklicani v Washington, kjer so bili imenovani za visoke državne uradnike. Za svoje uradniško delo pa dobivajo ti že tako ali tako premožni »uradniki« običajno samo po en dolar na leto.

Toda ta ukrep washingtonske vlade ni naletel na posebno odobravanje. Tako je liberalno usmerjena revija (ki sicer podpira demokratično stran, ko) — »New Republic« pisala, da »republicanski poslovni ljudje« ustanovili »de facto« vlado na bregovih reke Potomaca (ki teče skozi Washington; — op. pis.). Vlada Harry S. Trumanja je baje kar zvoledela v Upravi obrambnega načrta. Novi gospodari Washingtona so sedaj v Uradu za obrambo mobilizacijo, v Upravi za obrambo proizvodnjo, v Agenciji za gospodarsko stabilizacijo, v Uradu za uravnoteženje cen in v Odboru za municijo. Ti mobilizacijski uradi, uprave, odbori, agencije in podobno odločajo, kako uporabiti 200 milijard dolarjev, ki so predvideni za vojaške namene

Pročelje ene izmed tovarnih družbe letalske stroje, protiletalske topove

in ki jih je treba porabiti v štirih letih. Ko gre za upravljanje s takšno veliko vsoto denarja, je razumljivo, da razpolagajo ti novi uradniki z izredno močjo, ki je toliko velika, da lahko v nekaj letih spremeni celoten ustroj ameriškega gospodarstva.

To predvidevanje ni brez slabe osnove, če vemo, da predstavljajo ti uradniki — neposredno ali posredno — 200 največjih firm ZDA, da so povezani med seboj z vezmi starega prijateljstva, sodelovanja v direktorskih odborih, razprav v republikanski stranki, kateri večina pripada, in da je njihova moč zrasla na izkušnjah, ki so jih dobili pri združevanju velikih družb. Naravno je, da so njihove težnje v tem, da ohranijo utrdijo in po možnosti razširijo svoj vpliv in stanje, kakršno je sedaj v ameriškem gospodarstvu.

Na čelu Urađa za obrambo mobilizacijo stoji Charles E. Wilson. Omenjeni časopis »New Republic« piše o

njem: »Vlada pod Ch. E. Wilsonom je sposobna spremeniti ameriški kapitalizem v pravo spako demokracije, kajti 50 milijard dolarjev iz obrambnega sklada, ki so določeni za l. 1951., bo obogatilo najmočnejše družbe v vseh panogah ameriške industrije... V nekaj letih pride lahko do popolne koncentracije ameriške industrije in do konca »svobodnega podjetniškega ustroja«.

Stevilo poslovnih ljudi ali »businessmanov«, kakor jim pravijo Američani, ki so po izbruhu korejske vojne prišli v Washington bodisi kot svetovalci bodisi kot upravniki gre v tisoče. Večina ameriških tvrdki je poslala svoje predstavnike v najrazličnejše odbore in odseke mobilizacijske uprave. Toda vsa teža obrambne uprave sloni na kakih 20 ljudeh, ki so obtem »velesposobniki« ameriške industrije pri washingtonski vladi.

Skrumni »portretje« nekaterih izmed teh 20 mož naj osvetli njihovo vpliv, moč in vlogo.

Charles E. Wilson ima takšno polnomočja, kakršnih doslej v zgodovini ZDA še ni imel v mirni dobi nihče. razen — razume se — predsednika ZDA, Wilsonu je z zakonom poverjeno, da vodi, nadzira in koordinira vso mobilizacijsko dejavnost, ki se nanaša na proizvodnjo, preskrbo, razporejanje delovne sile, stabilizacijo in transport. Nekateri kritiki teh polnomočij so mnenja, da je Truman šele pozneje videl, kaj je s tem zakonom podpisal, kajti s tem odlokom je Wilson postal uradnik, ki stoji nad vlado, kajti Wilson izvaja ukaze, diktira gospodarsko politiko in nadzoruje vse »obrambno« delovanje, ne da bi bil odvisen od katerega koli ministrstva. Člani vlade, ki se ukvarjajo z obrambo, lahko sedaj samo še ugotavljajo, kaj Wilson mimo njih ukrepa.

Poleg Wilsona pa je središče mobilizacijske verige Sidney Weinberg. Njegova naloga je v organiziranju in razmeščanju personala, posel, ki ga je opravljal že za Rooseveltovega »New Deal«a. Weinberg je družabnik investicijske banke Goldman, Sachs & Co. obtem pa je direktor 13 velikih tvrdki vključujoč med njimi General Electric Company, odkoder je prišel tudi njegov predstojnik — Wilson. Weinberg sedi tudi v odboru ali direktorskih svetih najmanj 7 firm, ki imajo svoje neposredne predstavnike med 20 vodilnimi ljudmi mobilizacije.

Poleg Wilsona in Weinberga pa sta v »generalnem« stabu za mobilizacijo še general Lucius Clay (prejšnji ameriški visoki komisar v okupirani Nemčiji) in Fred Searis. Ti štirje so že navajeni drug drugega, saj so se sestajali na odborniških sejah delničarjev velikih korporacij v General Electric Company (kjer je Wilson predsednik, Weinberg pa član odbora), v trstu za konzervne Continental Can (kjer je Clay predsednik in Weinberg član odbora) in v Newmontovih rudnikih bakra (kjer je predsednik Searis, Clay pa član odbora).

Vso obrambno proizvodnjo vodi William H. Harrison, bivši predsednik enega največjih svetovnih monopolov — International Telephone and Telegraph Company, ki je sedaj načelnik Uprave za obrambo proizvodnjo. V območje te uprave spadajo tako važni posli kot sklepanje pogodb, dodeljevanje kreditov za razširitev industrijskih naprav, preskrbovanje industrije in določanje stopnje davčne obremenitve posameznih podjetij.

Drugi važen člen v gospodarski mobilizaciji je Oblast za nacionalno proizvodnjo, katere glavna naloga je pravilno razdeliti vire surovin in materiala za namenom, da doseže proizvodnja najvišjo možno stopnjo. Politika, ki jo ta oblast izvaja s pomočjo svojih 20 oddelkov na čelu katerih stoji ljudje iz dotične industrijske panoge, je preprečila, da bi na stotine manjših tvrdki prišlo do veljavne. S problemom razdeljevanja surovin se je ukvarjala tudi posebna senatna komisija, ki je v svojem poročilu navedla: »Na tisoče malih tovarnih je danes prisiljeno zmanjšati proizvodnjo. Vzrok tega je jasen: material je kisik proizvodnje. Toda pritok važnih surovin v manjša podjetja je sedaj ustavljen.« Ker v zadnjem četrletju 1950 manjša podjetja niso mogla dobiti jekla, so bila primorana celo zapirati posamezne obrate.

Posamezne oddelke te važne uprave — Oblasti za nacionalno proizvodnjo vodijo ljudje kot: Joseph S. Botes, ki

vodi kemično proizvodnjo in je obtem predsednik trsta Ciba Pharmaceutical Products of Summit iz New Jersey (ta trst ima tovarno tudi v Švici) Marshall Smith, ki je podpredsednik največje ameriške tovarne orodnih strojev »E. W. Bliss« — je voditelj državne proizvodnje orodnih strojev — osnove za obrambno proizvodnjo. Za proizvodnjo gume skrbi Leland B. Spencer, ki je bil skozi 23 let glavni proizvajalec gume v ZDA (Goodyear Tire and Rubber Co.). Zanimivo je, da je bil l. 1947 dodeljen generalu Clayu, visokemu komisarju v Berlinu, kot strokovnjak za nemško dekarateljizacijo. Vodja oddelka za železo in jeklo je Melvin W. Cole, ki je prišel iz Betlehema Steel Corporation, druge največje družbe med 82 jeklarskimi podjetji ZDA.

Naloga Agencije za gospodarsko stabilizacijo je predvsem v tem, da se bori proti inflaciji. Čeprav veliki podjetniki niso proti inflaciji, se Johnson, ki vodi agencijo, trudi, da bi jo omejil. Njegove politične ambicije ga silijo v kompromise. Johnson predstavlja namreč poliberalno smer v ameriškem gospodarstvu in je bil pred časom izbran za predsednika trgovske zveznice ZDA. Obtem pa je Johnson predsednik družbe United Airlines in Bank of America.

Und za stabilizacijo cen naj bi vodil politiko stimulacije nujne inflacije. Toda Michael DiSalle, ki vodi ta urad, ima velike težave pri uveljavanju nadzorstva nad cenami, kajti

Charles E. Wilson, mož z izrednimi polnomočji, ki ima največjo oblast, kar je kdaj koli v zgodovini ZDA imel kak uradnik, je voditelj ameriške gospodarske mobilizacije za obrambo.

podjetja postavljajo in vztrajajo pri svojih cenah. Značilno je, da je povzročanje plače, ki jih zahteva delavstvo, izven razpravljanja, tako da se uradniki tega urada ukvarjajo samo s »povišanjem cen«.

V uradu za stabilizacijo cen ima odločujočo besedo tudi Richard L. Bowditch, direktor osmih velikih podjetij, med njimi tudi železnice Boston and Maine Railroad.

Charles E. Wilson, mož z izrednimi polnomočji, ki ima največjo oblast, kar je kdaj koli v zgodovini ZDA imel kak uradnik, je voditelj ameriške gospodarske mobilizacije za obrambo.

V sklopu ministrstva za obrambo deluje Urad za municijo, ki je odgovoren za koordinacijo in unifikacijo dobav trem vejam ameriške vojske — pehoti, mornarici in letalstvu. Ta urad ima 25 posvetovalnih komisij in 47 podkomisij, v katerih sodeluje 750 voditeljev ameriške industrije. Ne glede na to, da se ta urad ukvarja s povezavo vojne industrije s civilno proizvodnjo, na posvetovanja razen industrijev ne vabijo nikogar: ne pred-

stavnikov delavstva ali farmarjev in seveda tudi ne potrosnikov.

Robert A. Lovett, ki je tajnik ministrstva za obrambo, je po poklicu bankir, partner največje investicijske banke Brown Brothers — Harriman (Harriman je Trumanov osebni svetovalec) in direktor železnice družbe Union Pacific. Lovett je največja avtoriteta Urađa za municijo, čigar vodja je John D. Small, bivši podpredsednik radijske družbe »Emerson«. Važno besedo v tem uradu, ki ima skoraj neomejen vpliv na industrijsko proizvodnjo, ima tudi Cornelius W. Middleton, eden največjih ameriških proizvajalcev kovin, povezan z družbami Republic Steel, U. S. Steel, Otis Elevator in General Electric.

Ta bežen pregled uradov in ljudi, ki se ukvarjajo s sedanjo gospodarsko mobilizacijo, nam pojasni bojaznen, katerih krogov v ZDA, da bi »republicanski« podjetniki lahko izkoristili svoj položaj v sistemu obrambe mo-

bilizacije za to, da dosepijo koncentracijo industrije v nekaterih rokah. Liberalni »New Republic« pa poleg tega opozarja, da obdobje ZDA občutite pomanjkanje osnovnega materiala še vsa leta, ki bodo prišla kar bo omejilo ameriško proizvajalno sposobnost vsaj za 10 let, ... in bo prisililo velik del prebivalstva k nižjemu življenjskemu standardu.

V vseh razdobjih visokih profitov je v ZDA poraslo združevanje in konsolidacija v industriji. Ta razvoj, ki je dobil precejšen zamah med zadnjo svetovno vojno, se je ustavil po koncu vojne. Depresija je še nadaljevala vsa leta med 1945 in 1950. Toda sedanji monopol v obrambnem načrtu vodi ZDA k visoki koncentraciji industrije v osnovnih panogah proizvodnje. Do kakšnega stanja bo šel ta razvoj, je težko povedati, toda nekaj je gotovo: 20 mož ob reki Potomac se spozna na svoj posej in ni v dvomih glede svojih težej.

zasišanju so naju nečloveško pretepevali. Grezickija so posadili na vročo centralno kurjavo, da si je ožgal zadnjico. Lažnivega zapisnika pa kljub temu nisva podpisala. Tako je obveljala prvotna obsodba na pet let in zdaj se vračava še za dve leti in pol nazaj... Ali jih bova preživel? Skorajda ne verjamem. Veš, moj oče živi v Berlinu v Bergstrasse 5. Če ostanem živa, mu sporoči, kar sem ti povedal, da bo zvedel, kako sem končal...»

Nogometno tekmovalje sa pokal Rla Tretji poraz Crvene zvezde

Prvi del nogometnega tekmovalja sa pokal Rla je končan. Crvena zvezda je igrala zadnjo tekmo s francoskim prvacom Nice in tudi to izgubila s tesnim rezultatom. Beograđani so po tem popolnem neuspehu izpadli iz nadaljnjega tekmovalja v borbi za prvo mesto II. skrajne pime je Juventus nepriznava premaga brazilski klub Palmeiras. Oba nasprotnika sta se plasirala v finalno tekmovalje.

V prvi skupini je zasedel prvo mesto Vasco da Gama, ki je premagal urugvajskega prvaka Nacionala. Na drugem mestu je Austria, ki je premagala Sporting. Vasco da Gama in Austria sta se tako uveljavila v finalno tekmovalje. Rezultati zadnjih tekem so tle:

- Austria : Sporting 2:1 (0:0)
  - Juventus : Palmeiras 4:0
  - Nice : Crvena zvezda 2:1 (0:0)
  - Vasco da Gama : Nacional 2:0
- Prvenstvo Slovenije**
- V X. predzadnjem kolu nogometnega prvenstva Slovenije so bili doseženi tle rezultati:
- Triglav : Zeleničar (Mrb) 1:1 (0:0)
  - Branik : Železnik (Lj) 2:0 (2:0)
  - Gregorič : Klavdvar 1:2
- REZULTATI OSTALIH TEKEM:**
- Helsingborg : Partizan 6:1 (3:0)
  - Vojvodina : Srbija (stari) 3:2 (1:1)
  - Mura : Mladost (Z) 4:2 (1:1)
  - Nitra : Mladost 3:3 (0:2)
  - Srbija : Makedonija 4:1 (1:0)

Korotan : Odred

Jutri ob 17.30 bo na stadionu Odrada zanimiva prijateljska nogometna tekma med slovenskim republikanskim prvacom Kranjskim Korotanom in Odredom. Rdečebeli se bo 22. julija na začetek jesenskega dela prvenstva in na mednarodne tekme, ki bo 27. julija. Odrəd bo nastopil v svoji najboljši postavi, kajti tekma s Korotanom in pa nedeljska tekma z BSK, bosta poslednji preizkušnji pred važnimi sercijami. Kranjski so imeli v prvenstvu izmed vseh moštvej največ uspeha in zasluženjo zavzemajo prvo mesto v lest-

Italijanski košarkarji vzbujajo veliko pozornost

V soboto in nedeljo so gostovali v Beogradu italijanski košarkarji Gira iz Bologne. Prvi dan so se gostje pomerili s Crveno zvezdo, ki je zmagala 37:29 (19:14), v nedeljo pa je Gira premagala BSK z rezultatom 37:34 (13:15). V obeh igrah so se italijanski košarkarji odlikovali z izredno tehniko. V tretji tekmi bodo igralci Gira nastopili drvi ob 20. uri v Ljubljani, kjer se bodo srečali z domačim Zeleničarjem.

KAKO IGRA GIRA

Košarkarji Gira so pred prihodom do Beograd 2 dvakrat igrali z jugoslovanskimi moštvi. Partizan jih je premagal 40:31. Crvena zvezda je doživela na turnirju v Vilegruju nepriznakan poraz. V ekipi Gira ne bodo nastopili Strong, Gorbellini in Ranuzzi, okrepili pa jih je igralce kluba Varese, državni reprezentanti Čechi. Moštvo sestavljajo Bongiovanni G., Bongiovanni A., Battilani, Raginni, Čechi, Muci, Lozzi, Presca, Dicerca in Penin. Sedaj pa še nekaj besed o posameznih igralcih:

Carlo Muci (št. 11), mali in črn Italijan, je najboljši igralec. Igral krilo in je za Stefanijem najboljši italijanski košarkar. Z žogo dela vse, kar boče in v teh vseh vidov. Med igro pliska, skače okrog žoge in izvaja izredne ekshibicije. Giorgio Bongiovanni (št. 8) je kapetan državne reprezentance in se odlikuje z izrednimi prodori. Bil je tudi najuspešnejši igralec Gira v igri s Crveno zvezdo. Raginni (št. 32) je najstarejši igralec v moštvi. Ima 38 let in je bil pred stalni član državne reprezentance. Kljub svoji obojnosti in starosti je še vedno gibčen.

CRNA NI

Z moštvom Gira bi moral priti tudi njihov slovit trener in eden najboljših igralcev ameriške žrnec Strong. Američan je sklenil triletno pogodbo s švicarsko košarkarsko zvezo. V Švici bo treniral državno reprezentanco. Igralci pravijo, da je njegova zasluga, da se je Gira od skoraj neznanega moštva čez noč povzela med najboljšje ekipe v Italiji. Le'os je na prvenstvih lestvicah četrti za Borlettijem, Romo in Virtusom. Ljubljancani so se za to tekmo resno pripravljali. Zeleničarja, ki bo okrepjen s štirimi igralci ASK, bodo zastopali tle igralci: Vozelj, Vračko, Pavlovič, Skrljanec, Remič, Supančič, Brunen, Erdnik, Fugina, Serbec II., Tosič in Fegus.

NEMSKI ATLETI V ZAGREBU

Wolf je vrgel kladivo 58.45 m

Atleti iz Zahodne Nemčije so imeli na gostovanju v naši državi zadnji nastop v Zagrebu, kjer so se udeležili tudi nekaterih slovenskih atletov ponovno postavljenih rekordov. Med njimi je italijanski atlet Wolf, ki se je z rezultatom 58.45 m ustvil med najboljšje metalce kladiva na svetu. Zanimivo je, da je devet tekmev preteklo 800 m pod 2 minutama. Rezultati najvažnejših atletov: 1. Zupančič (Kladivar) 15.7; 2. Reubla (P) 15.8; 3. Vogrin (Mladost) 15.9; 4. Dular 1:55.3; 5. Kraljevič 1:56.8; 6. Wittekind 10.9; 7. Golger (oba N) 10.9; 8. Horvatič 11.1; 9. Zerial (K) 45.3; 10. Noack (N) 44.0; 3. Reubla 44.9; višinar: 1. Dimitrijevič (P) 191; 2. Krišak (M) 185; 3. Baer (N) 185; troskok: Zagorc 13.96; 800 m: 1. Heewner (N) 1:55.0; 2. Dular 1:55.3; 3. Kraljevič 1:56.8; 400 m: 1. Sabolovič (P) 49.0; 2. Vogt 49.0; 3. Viebahn (oba N) 49.2; 4. Zupančič (K) 50.2; 500 m: 1. Grotič (Z) 1:40.0; 2. kombinirano moštvo Nemčije 43.6; 2. Mladost 44.2; 3. Zagreb 44.4; 400 m ovire: 1. Zupančič 55.5; 2. Kopitar (K) 56.9; skok

Bauer, srednji krilec Vasco da Gama vied. V prijateljskih tekmah pa so imeli največji uspeh z Metalcem iz Zagreba, katerega so premagali 6:1.

ZAČETEK DRŽAVNEGA PRVENSTVA V PLOVANJU

Zmaga Mornarja nad Ilirijo

Naša plavališča so minulo nedeljo spet oživila. Šestnajst najboljših klubov iz države se je spustilo v borbo za točke in za najboljša mesta v državnem prvenstvu I. in II. zvezne lige.

Tekmovalje I. zvezne lige je razdeljevalo v dve skupini. V prvi skupini tekmovalje Primorje, Mladost, Jadran in Jug. V B skupini pa Sever, Proleter (Zrenjanin), Mornar in Ilirija iz Ljubljane. Ljubljancani so imeli v I. kolu za nasprotnika Mornarja iz Splita. Doseženi rezultati so le povprečni in kažejo, da se nekateri posamezniki še niso povsem pripravili za prvenstvo.

Preseneča slab uspeh skakalcev v vodo, o katerih smo v zadnjem času poudarjali, da so pod vodstvom današkega trenerja Machulle vidno napredovali. Marko Porenta je na nedavnem tekmovalju v Grazu dosegel rezultat mednarodne vrednosti, v tekmi z Mornarjem pa ni pokazal pričakovanih sposobnosti. Enako velja tudi za Milana Kebrla, ki služi vojaški rok. Vzrok temu je pomanjkanje treninga, kateremu se oba skakalca nista mogla posvetiti.

Velik neuspeh so doživeli tudi waterpolisti Ilirije, katere je premagal Mornar 19:1. Res je, da se Ilirijani najresnejšemu tekmevcu za prvo mesto niso mogli uspešno upirati, vendar je ta tekma pokazala vse slabosti naših waterpolistov.

Rezultati v plavanju so naslednji:

MOSKI — 1000 m prosto: 1. Zavela 13:51; 2. Renih (oba M) 14:22; 3. Hafner (I) 14:41; 4. 100 m prosto: 1. Skanata 1:02; 2. Franković (oba M) 1:03; 3. Pelan (I) 1:06; 7. 400 m prosto: 1. Zavela 5:20; 2. Hafner 5:31; 3. Vidam (M) 5:31; 4. 100 m hrbtno: 1. Skanata (M) 1:11; 2. Pelan 1:15; 3. Stefanović (M) 1:24; 4. 200 m prsnice: 1. Trojanović 2:48; 2. Pandur (oba M) 2:49; 3. Cerer (I) 2:52; 4. 200 m: 1. Mornar 10:05; 2. Ilirija (Hafner, Pelan, Zvokeij, M. Sovre) 11:55.0.

V plavalnem dvoboju je prvi dan vodila Ilirija 32:28, končni rezultat pa je 66:53 v korist Mornarja.

Rezultati skakalcev v vodo: 1. Keber (M) 45.5; 2. Porenta (I) 49.3; 3. Nemada (M) 37.2; 4. Kos (I) 39.17 točke; Zenski: 1. Tutta (I) 31.21; 2. Trumpič (M) 16.70 točke. Skupni rezultat je 10:3 za Mornarja.

REZULTATI OSTALIH DVOBOJEVI:

Proleter : Sever 2:4 (1:1); 1:2 (0:2); Jadran : Mladost 6:1; 2:5 (1:2); Jug : Primorje 8:2 (4:2); 5:1 (2:1).

WATERPOLO

Proleter : Sever 2:4 (1:1); 1:2 (0:2); Jadran : Mladost 6:1; 2:5 (1:2); Jug : Primorje 8:2 (4:2); 5:1 (2:1).

Drobne zanimivosti

Danes ob 17.30 dvoboj v valah na orodju med ženskim reprezentancama Nizozemske in Jugoslavije. Drugi del tekmovalja se začne ob 19.30. Oboje bo mo letnem telovadšču v Tivoliju.

V prvi kvalifikacijski rokometni tekmi za vstop v žensko zvezno ligo je ljubljanski Kril premagal Lokomotivo (Vilrovičica) 5:1 (2:0).

VELIKE AVTOMOTO DIRKE V LJUBLJANI

Nad 40 dirkačev je tekmovalo

Ljubitelji motornih in avtomobilskih dirk so minulo nedeljo napolnili prostore ob vsej tekmovalni progi, ki je vodila po Prešernovi, Tyrševi, Masarykovi, Miklošičevi, Wolfovi, Vegovi, Emanski, Aškerčevi, Groharjevi in spet po Prešernovi cesti do Narodnega doma, kjer sta bila start in cilj. Dirkači so vozili dvakrat po pet krogov; vsak krog je meril 3671 metrov.

V vseh točkah so bile hude in zanimive borbe, ki so jih poživili še tekmovalci iz Trsta in Danaburga. V posameznih kategorijah so se udeleženci zvrstili takole:

- 145 ccm: 1. Ostuni (Trst) 20 točk, 2. Peter Mrak (Ljubljana) 14, 3. Spesot (Trst) 10 točk.
- 250 ccm: 1. Zöchling (Dunaj) 20 točk, 2. Saletnik (Matulje) 14, 3. Potočnik (Bied) 5, 4. Peter Mrak (Lj.), 5.
- 350 ccm: 1. Bočka (Zagreb) 20 točk, 2. Hafner (Tržič) 12, 3. Susan (Matulje) 7, 4. Breznik (Lj.) 5.
- 500 ccm: 1. Kamenar (Z) 15 točk, 2. Požur (Z) 10, 3. Cuden (Lj.) 7, 4. Rotar (Lj.) 7 točk.

Prikolice do 600 ccm: 1. Požur - Vukovič (Z).

Prikolice nad 600 ccm: 1. Paulus - Podobnik (Skojfa Loka) 20 točk, 2. Kermauner - Novak (Crnuče) 12, 3. Ribič - Slosar 7.

Avtomobil do 1100 ccm: 1. Saletnik (M) 14 točk, 2. Pepel 10 točk.

Avtomobili nad 1100 ccm: 1. Gabrovec (Beograd) 20 točk, 2. Vinarič (Matulje) 14 točk, 3. Ličen (Kamnik) 5.

MEĐNARODNE VESLASKE TEKME V ANGLIJI

Gasar je bil hud nasprotnik najboljšim

V soboto so bile v Henleyu na Temzi polfinalne tekme tradicionalne henlejske regate, ki jo imajo v športnem svetu za neuradno letno svetovno prvenstvo.

V glavnih tekmi osmercev za »Grand Challenge Cup« je osmerec Cambridge premagal favorita »Leander Club« za dve dolžini. V drugi tekmi je prvak Nizozemske »Lasa« premagal osmerca »Bartolona«. V drugi tekmi osmercev »Challenge Platte« sta zmagali dve moštvi Cambridge. V tretji tekmi osmercev za »Princess Elisabeth Challenge Cup« sta zmagala osmerca »Radley College« in »Bedford School«.

V klasični tekmi četrcever brez krmarja je angleški prvak »Thames - Rowing Club« premagal v polfinalu moštvo Gasarja iz Splita za eno dolžino čolna. Leander Club pa je zmagal »London Rowing Club« za dve in pol dolžine čolna. V dirki skiffov sta se plasirala v finale evropski prvak Danec Larsen in Anglež Fox. Finalne tekme so bile pred 30.000 gledalci. V glavni dirki je osmerec Cambridge »Lady Margaret« premagal holandskega osmerca »Lage«. V drugi dirki osmercev za pokal Thameze je ameriški osmerec Pensylvanijske University premagal izvrstno nemško moštvo. V četrcever brez krmarja je zmagal za skoraj dve dolžini različne veslaški klub »Hames« »Leander Club«. V dirki skiffov je zmagal Anglež Fox nad Larsenom.

ZMAGA MORNARJA NA DUBROVNIKU

Zmaga Mornarja nad Ilirijo

Naša plavališča so minulo nedeljo spet oživila. Šestnajst najboljših klubov iz države se je spustilo v borbo za točke in za najboljša mesta v državnem prvenstvu I. in II. zvezne lige.

Tekmovalje I. zvezne lige je razdeljevalo v dve skupini. V prvi skupini tekmovalje Primorje, Mladost, Jadran in Jug. V B skupini pa Sever, Proleter (Zrenjanin), Mornar in Ilirija iz Ljubljane. Ljubljancani so imeli v I. kolu za nasprotnika Mornarja iz Splita. Doseženi rezultati so le povprečni in kažejo, da se nekateri posamezniki še niso povsem pripravili za prvenstvo.

Preseneča slab uspeh skakalcev v vodo, o katerih smo v zadnjem času poudarjali, da so pod vodstvom današkega trenerja Machulle vidno napredovali. Marko Porenta je na nedavnem tekmovalju v Grazu dosegel rezultat mednarodne vrednosti, v tekmi z Mornarjem pa ni pokazal pričakovanih sposobnosti. Enako velja tudi za Milana Kebrla, ki služi vojaški rok. Vzrok temu je pomanjkanje treninga, kateremu se oba skakalca nista mogla posvetiti.

Velik neuspeh so doživeli tudi waterpolisti Ilirije, katere je premagal Mornar 19:1. Res je, da se Ilirijani najresnejšemu tekmevcu za prvo mesto niso mogli uspešno upirati, vendar je ta tekma pokazala vse slabosti naših waterpolistov.

Rezultati v plavanju so naslednji:

MOSKI — 1000 m prosto: 1. Zavela 13:51; 2. Renih (oba M) 14:22; 3. Hafner (I) 14:41; 4. 100 m prosto: 1. Skanata 1:02; 2. Franković (oba M) 1:03; 3. Pelan (I) 1:06; 7. 400 m prosto: 1. Zavel